

TUKIVIITTOMAT

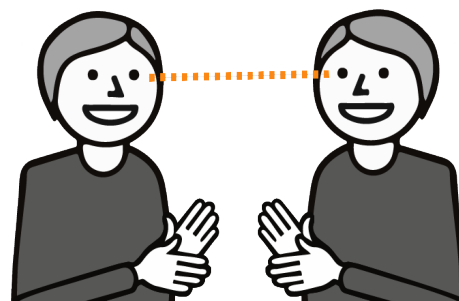
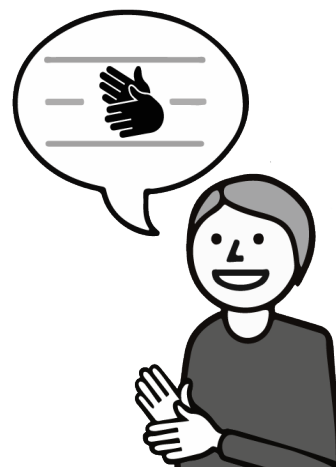
Tukiviittomat ovat puhetta tukeva ja korvaava keino, jossa puheen tärkeimmät asiat tuodaan näkyviksi käsin tehtävillä viittomilla. Tukiviittottaessa käytetään viittomakielen yksittäisiä viittomia samalla kun puhutaan. Viittominen keskitetään niihin sanoihin, joita puhuja haluaa korostaa, eli avainsanoihin.

Viittomien käyttäminen puheen rinnalla vaikuttaa puhujaan, puhe hidastuu ja selkeytyy luonnollisesti. Tällöin puhetta on myös helpompi ymmärtää.

Viitottavien sanojen määrä vaihtelee. Siihen vaikuttavat esimerkiksi painotettava asia ja viittomistilanne. Erityisen tärkeää on hahmottaa kommunikointikumppanin kyky vastaanottaa ja tuottaa viittomia. Aluksi voidaan viittoa lauseen keskeiset sanat, ja taitojen edistyessä viitottavien sanojen määrää voidaan lisätä. Kehitysvammaisen henkilön kanssa viittottaessa tulee toisen osapuolen ottaa huomioon keskustelukumppaninsa hallussa oleva viittomavarasto.

Tukiviittottaessa katsekontakti kommunikointikumppanien välillä on tärkeä. Etenkin pienten lasten kanssa aikuisten tulisi jatkaa viittomista, vaikka lapsi ei viitokaan takaisin tai ei edes katso. Jatkaminen viestii sitä, että aikuinen on sitoutunut ja tosissaan puhetta tukevan ja korvaavan menetelmän käytössä.

Paras tapa oppia viittomia on oppia niitä mallista, toiselta viittojalta. Viittomavideoita löytyy verkosta, ja niistä osan katselunopeutta voi myös hidastaa. Viittomaa ei voi varmuudella oppia oikein pelkästä kuvasta, sillä liikkeen kuvaaminen yhdellä kuvalla tai kuvasarjalla on hyvin haastavaa. Piirretyt tai valokuvatut viittomakuvat on tarkoitettu muistin tueksi, enemmänkin palauttamaan mieliin jo opittua viittomaa.

Katsekontakti

Kuvat: Papunet.net, KUVAKO, muokattu versio

Tukiviittomat ja viittomakieli ovat eri asia. Tukiviitottaessa käytetään viittomakielen viittomia ilman kielen omaa rakennetta ja kielioppia.

Erlaisia käsimuotoja.

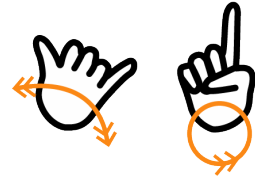
Viittomat rakentuvat seuraavista osatekijöistä:

- *käsimuoto* (missä asennossa käsi ja sormet ovat)
- *orientaatio* (käden suunta, minne kämmen osoittaa)
- *paikka* (missä viittoma tehdään, esimerkiksi lähellä poskea tai olkapäätä)
- *liike* (millainen liike viittomaan kuuluu)

Viittomakielessä viittomiin kuuluu myös huulio, eli suun ja huulten liike. Tukiviitottaessa tämä korvautuu puheella, sillä tukiviittomat viitotaan aina puhutun kielen rinnalla.

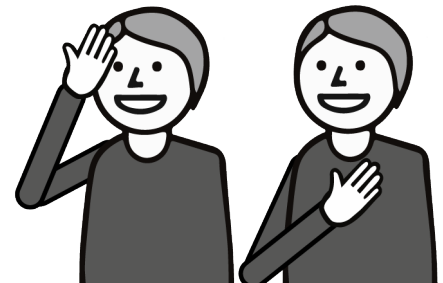
Orientaatio, käden suunta.

Nuolet kuvaavat viittoman liikettä.

Viitottu puhe

Viitotulla puheella tarkoitetaan sitä, kun viitotaan puhutun kielen tahdissa ja sen sanajärjestyksen mukaisesti. Lähes kaikki sanat viitotaan. Viitotussa puheessa tärkeää ovat huulion selkeys ja sanojen ääntäminen loppuun saakka. Viittomat tehdään selkeästi. Suun eteen sijoittuvien viittomien paikkaa muutetaan alemmas, jotta huulio on koko ajan näkyvissä.

Viittoman paikkaesimerkkejä.

Kuvat: Papunet.net, KUVAKO, muokattu versio. SPT ry/, Sari Kivimäki.

Linkkejä:

Tutustu tukiviittomiin:

<https://papunet.net/tukiviittominen/>

Tulosta maksutonta tukiviittomamateriaalia:

<https://papunet.net/materiaalit/viittomamateriaalit/>

Etsi viittomia (videoita ja kuvia):

<https://viittomahaku.fi/>

<https://www.spreadthesign.com/fi.fi/search/>

suomenruotsalaisen viittomakielen viittomakuvia:

<https://www.handlaget.fi/teckenbanken>

viittomia aiheittain (Pieni sanakirja -sarja):

<https://viittomakielinenkirjasto.fi/kategoria/sanakirjat>

Lähteet ja lisätietoa:

Huhtanen, Kristina (toim.) 2012 ja 2001.

Puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointimenetelmät Suomessa.

Oppimateriaalikeskus Opik.

Kehitysvammaliitto

Hytönen, Niina & Rissanen, Terhi

(toim.).2006. Käden käänteessä -

Viittomakielen kääntämisen ja

tulkkauksen teoriaa sekä käytäntöä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu. Finn

Lectura Oy.

Malm, Anja (toim.) 2000. Viittomakieliset

Suomessa. FinnLectura,.

Salonsaari, Maria-Elisa & Haaksilahti,

Tiina & Laatikainen, Sari & Rainò, Päivi &

Aunola, Ulla (toim.) 2012. Viiton ja

ohjaan. Viittomakielen ohjaajan oppikirja.

Opetushallitus.